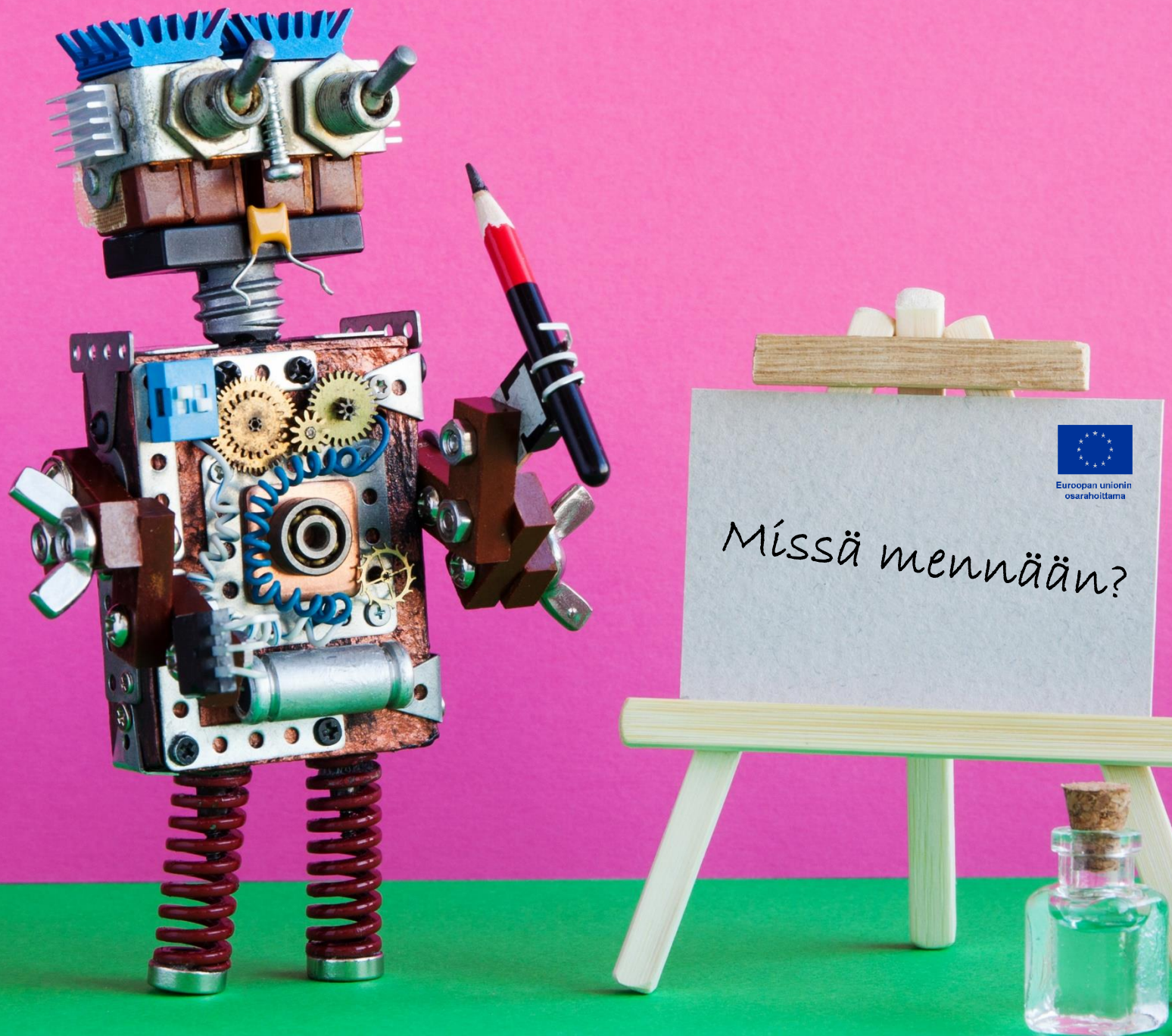

vAI:lla tuottavuutta? -hanke:

Lähtötilaselvitys tekoälyn käytöstä Etelä-Pohjanmaalla

Taustaa

Toteutimme osana vAl:lla tuottavuutta? -hanketta tekoälyn käytön lähtötilaselvityksen Etelä-Pohjanmaalla keväällä 2025. Tässä tekstissä kootaan selvityksen tuloksia.

Aloitimme selvityksen teon kartoittamalla haastatteluissa sitä, miten tekoälyn käyttö näkyy ihmisten omassa työssä sekä yritysten toiminnassa laajemmin. Toteututimme myös kaksi verkkokyselyä haastatteluiden tueksi.

Tekoälyn rooli yrityksissä

Tällä hetkellä suurin osa vastaajista kokee, että tekoälyn käyttö on vasta alkuvaiheessa omassa yrityksessä. Yksittäisten työtehtävien osalta tekoälyn käyttö on joissakin tapauksissa pidemmällä, ja tekoälystä on muodostunut kiinteä osa työntekoa. Tästä huolimatta jo pidemmällä käytössään olevat etsivät edelleen hyviä sovelluskohteita, esimerkkejä mahdollisuuksista ja tukea tekoälyn hyödyntämiseen. Toisaalta moni vastaaja ilmoitti juuri aloittaneensa ensimmäisiä tekoälyyn liittyviä testailuja ja kokeiluja.

Tekoälyn käytön aloittamisessa korostuu yksilön rooli ja kiinnostus aihetta kohtaan. Osa vastaajista oli innostunut tekoälyn testaamisesta uutisoinnin myötä. Yksilön rooli tekoälyn käytön aloituksessa ja varsinaisessa käytössä onkin korostunut, sillä vain joissain yrityksissä on tähän mennessä tehty systemaattisia yritystason toimia tekoälyn käytön edistämiseen liittyen.

Tekoäly työparina ja avustajana

Miten tekoälyä käytetään? Tekoälyä käytetään muun muassa työparina, mentorina, sparraajana ja avustajana, joka esimerkiksi tehostaa tiedon käsittelyä ja tuottamista sekä auttaa monien rutiininomaisten tehtävien hoitamisessa. Tekoälyn käytössä korostuukin vastausten perusteella

erityisesti tiedon hakemiseen ja tuottamiseen liittyvä toiminta. Vastaajien mukaan erilaiset tekoälysovellukset ovat pitkälti korvanneet esimerkiksi Googlen hakukoneen tiedon hankinnassa ja kartoituksessa sekä nopeuttaneet tätä työvaihetta huomattavasti. Tokikin vastaajat korostivat kriittistä suhtautumista tekoälyllä tuotettuun tietoon ja korostivat omaa vastuutaan tiedon oikeellisuuden tarkistamisessa sekä ylipäätään osaamisessa.

Tekoäly on myös tukenut oppimista. Vastaajien mukaan, tekoäly on mahdollistanut uusien tehtävien ja toimien oppimisen sekä tekemisen.

Tekoäly näkyi erityisen vahvasti viestinnässä ja markkinoinnissa. Vastaaja kokivat, että tekoälyn hyödyntäminen auttoi erilaisten tekstien ja esimerkiksi sosiaalisen median päivitysten tuottamisessa. Toisaalta aihe myös jakoi mielipiteitä, sillä tekoälyn ei nähty pystyvän tuottavan riittävän laadukasta ja persoonallista sisältöä, joka ilman ihmisavustusta olisi riittävän laadukasta ja toimivaa. Esimerkiksi persoonallisuuden väheneminen organisaation viestinnässä nähtiin aiheena, jota ei haluttu lähteä heikentämään tekoälyllä tuotetun sisällön myötä.

Erilaiset tekoälysovellukset tukivat myös ajan hallinnassa sekä toimistotyöhön liittyvissä tehtävissä ylipäätään. Tekoäly toimi innokkaana apurina toimistoasioissa.

Tekoälyn käytön suunnitelmallisuus

Tällä hetkellä tekoälyn käyttö näkyy erityisesti yksittäisten työntekijöiden työpöydällä. Vain pienessä osassa yrityksistä oli tehty tekoälyyn liittyviä alustavia suunnitelmia. Tästä huolimatta tekoälyn tärkeys on tunnistettu ja sitä pidetään kiinnostavana seurattavana asiana.

Haastateltavien vastausten perusteella käytetympiä tekoälysovelluksia yrityksissä ovat Copilot ja ChatGPT.

Tekoälyyn liittyvät haasteet

Yritykset nimesivät useita erilaisia haasteita, jotka liittyvät tekoälyn käyttöön. Osassa yrityksistä puuttui selkeä rakenne ja ohjeet tekoälyn hyödyntämiseen.

Tämän lisäksi esimerkiksi tietoturvaan liittyvät tekijät ja turvallisuushuolet vaikuttivat siihen, missä määrin yrityksessä oli ylipäätään lähdetty etsimään tekoälyn mahdollisia sovelluskohteita.

Tarpeet:

Tekoälyn käyttö yrityksissä vaihtelee runsaasti. Tarvetta on käytännönläheisestä opastuksesta ja käytön aloituksen tukemista aina vaativampaan ja yksityiskohtaisempaan tekoälyn hyödyntämiseen.

Vastausten perusteella yrityksissä on edelleen tarvetta yleisille koulutustilaisuuksille. Näiden tilaisuuksien kohderyhminä olisivat toimijat, jotka eivät vielä ole aloittaneet testailua tekoälyn parissa. Tämän lisäksi kaivataan täsmäkoulutuksia ja eri tehtävien perusteella räätälöityjä kokonaisuuksia. Toiveena on, että koulutuksen, opastuksen ja tuen pitäisi olla helposti saatavilla.

Muutamit esimerkit nousivat toiveista esiin. Erityisesti kaivattiin käytännönläheisiä esimerkkejä siitä, miten tekoälyä voisi eri toiminnoissa ja erilaisissa työrooleissa hyödyntää. Mitä voisi olla tekoälyn tehokäyttö toimistotyössä tai valmistavassa teollisuudessa?

Etelä-Pohjanmaa

Vastaajat kokivat, että tekoälyn käyttö on samalla tasolla Etelä-Pohjanmaalla kuin muillakin alueilla. Se, mikä muutaman vastaajan mukaan erotti tämän alueen muista, oli tekoälyyn liittyvien aloittavien yritysten vähyys.

Taustatietoja selvityksestä:

Lähtötilaselvitysraportti perustuu kaikkiaan 24 vastaajan vastauksiin. Selvitys toteutettiin sekä haastatteleamalla eteläpohjalaisyrityksiä ja alueen yrityskehitysorganisaatioiden edustajia. Tämän lisäksi toteutimme kaksi lyhyttä verkkokyselyä, toinen kohdistettiin yrityksille ja yrityskehittäjillä, toinen koulutus-, tutkimus- ja kehitysorganisaatioiden edustajille.

Pidempiin haastatteluihin osallistui viisi yritystoimijaa sekä kolme yrityskehityksen parissa työskentelevää. Tämän lisäksi kahteen eir verkkokyselyihin osallistui yhteensä 17 vastaajaa.

Lisätietoja selvityksestä:

Tuire Hautala-Kankaanpää,
Vaasan yliopisto, thautala@uwasa.fi

Lisätietoja vAl:lla tuottavuutta? -hankkeesta

Hankesivut:

<https://projektit.seamk.fi/alykkaat-teknologiat/vailla-tuottavuutta/>
<https://sites.uwasa.fi/vaillatuottavuutta/>

vAl:lla tuottavuutta? -hanke on Euroopan unionin osarahoittama. Hankkeen tavoitteena on tukea eteläpohjalaisten yritysten tekoälyn käyttöä. Hanketta koordinoi SeAMK, muut toteuttajat ovat Vaasan yliopisto ja Tampereen yliopisto.